

Martin Lidegaard

GENERATIONSKONTRAKTEN

Lindhardt og Ringhof

Håb og handling

Min generation af danskere er måske den rigeste og lykkeligste nogensinde. Men vi risikerer også at blive den første generation, der ikke kan give et lige så godt liv og samfund videre til vores børn.

Sammenfatter man tidens vilde problemer – klima og tabet af natur, børns mistrivsel, den nye sikkerhedspolitiske situation og det enorme pres på velfærdssamfundet – tegner der sig derfor en ny afgørende skillelinje i dansk politik: Hensynet til de nuværende generationer over for hensynet til de kommende generationer. Balancen mellem de økonomiske, menneskelige og naturmæssige ressourcer, som vi prioriterer til os selv, og dem vi investerer i vores børns liv og fremtid.

Det kan synes som en modsætning mellem generationer. Det er det ikke. Håndterer vi de problemer, vores børn oplever i form af mistrivsel, manglende handling på klima og natur og en fortsat negativ social arv, skaber vi også et bedre liv for de voksne generationer med mere luft i den offentlige sektor og i sundhedsvæsenet, med mere glæde i vores eget liv.

Årsagen til tidens vilde problemer er de økonomiske, teknologiske og geopolitiske jordskælv, som præger vores

tid. Men de jordskælv har ikke sat sig i det etablerede politiske system som en færdig erkendelse med nye bud på, hvordan de skal håndteres. Derfor mangler der både håb og handling i dansk politik. Også i den nuværende regering.

Problemet er ikke, at den nye regering er for uenige internt eller i vildrede med sig selv. Tværtimod. Aldrig har Socialdemokratiet og Venstre været mere enige, og Moderaterne har i det store og hele defineret sig selv som en median af de to. Måske vil Venstre gerne gennemføre lidt flere skattelettelser end Socialdemokratiet, men vi taler om promiller af statsbudgettet og dråber i det politiske hav.

Problemet er heller ikke, at regeringsgrundlaget er for dristigt eller umuligt at gennemføre. Tværtimod. Alle de konkrete reformforslag i regeringsgrundlaget er udtryk for gammelkendt politik, der blot fortsætter logikken i den række af reformer, som har holdt dansk økonomi på sporet i årtier. De pæne ord om for alvor at tage fat om tidens vilde problemer er indtil videre kun blæk på hvidt papir.

Misforstå mig ikke. Mit parti og jeg selv støtter reformer, både de økonomiske og dem, der skal sætte den offentlige sektor og os selv fri. At øge arbejdsudbuddet er en del af svaret, såvel som at rydde op i procesregler og gøre det lettere at komme ind på arbejdsmarkedet gennem skattereformer. Vi mangler mennesker overalt i både den offentlige og den private sektor, og det er umuligt at tage hånd om vores fælles fremtid, hvis vi ikke kan finde medarbejdere nok til at tage hånd om de mest basale funktioner. Det kan

ændre sig med ny teknologi og automatisering, men her og nu har vi brug for flere mennesker på arbejdsmarkedet.

Det er bare ikke nok. Slet ikke nok. De foreslåede reformer kunne sagtens gennemføres af en socialdemokratisk ledet regering med opbakning fra en borgerlig opposition, som det plejer at være.

Nej, forventningerne til en flertalsregering må være større. Vi har alle følelsen af, at vi som samfund aldrig har været rigere, og alligevel synes vores velfærd og unikke danske model at smuldre indefra. En ny slagkraftig flertalsregering henover midten burde adressere de nye og uoverskuelige problemer, som netop vores generationer står over for. Vel at mærke med en helt anden slagkraft og hastighed end den, vi ser i dag.

Potentialet i midten af dansk politik er enormt. Når jeg og mange andre i årevis har advokeret og kæmpet for en regering på tværs af midten, er det netop på grund af tidens vilde udfordringer, der kalder på gennemgribende og langsigtede løsninger, der implementeres hurtigt og effektivt. Det kan kun opnås gennem de brede flertal. Skal man løse vilde problemer, skal man også finde vilde svar.

Derfor vil vi i Radikale Venstre om nogen midten i dansk politik. Det er vores erklærede mål og ønske, at den nuværende regering varsler et systemskifte i dansk politik, hvor skiftende koalitioner henover midten tager hånd om den nye tid og ansvar for de kommende generationer. Med det følger, at vi ikke bare opfatter midten som en parlamenta-

risk konstruktion, men også som en politisk og nyskabende institution, der skal være andet end et varigt kompromis på den gammelkendte fordelingspolitiske akse. At de gamle partier – inklusive Radikale Venstre og det ny-gamle parti Moderaterne – ikke bare er i stand til at forny den parlamentariske tradition, men også sig selv.

Det var grunden til, at vi i Radikale Venstre til manges undren forlod Marienborg og regeringsforhandlingerne den tirsdag morgen i december 2022. Vi vil mere end bogstavelig. Der er stadig tid og mulighed for at bane vejen for en ægte ny midte i dansk politik, enten under denne regering eller i en ny, men det kræver en fundamental anden tilgang.

Og det haster.

Denne bog er et forsøg på at give et radikalt bud på, hvordan vi med en ny generationskontrakt kan gennemføre en afgørende fornyelse af dansk politik og de gamle partier, herunder mit eget. Jeg mærker en frugtbar rastløshed i mit eget bagland. En længsel efter at turde bryde de gammelkendte politiske bånd, fordi intet andet er gammelkendt længere. Tiden kræver, at vi tør smide vores gamle ham og trække i en ny, hvis vi vil fremtidssikre Danmark.

I bogen forsøger jeg at levere så konkrete svar som muligt. Det har gjort mig overbevist om, at vi som samfund kan løse de udfordringer, vi står over for, og dermed sikre et endnu bedre liv og et endnu bedre samfund for både de nuværende og kommende generationer af borgere.

Midten har aldrig være målet i sig selv, ligesom magten eller ministertaburetter ikke er målet i sig selv. Den nye

midte er det nødvendige middel til de forandringer, der må og skal gennemføres af vores generationer. Den er en konsekvens af de politiske jordskælv, der ryster vores tid.

Af samme grund kan den nye midte åbne uanede håb og muligheder, hvis den har modet og viljen til at tage ansvaret for vores tid – og fremtid.